

Тәҗрибәле укытучы, мәдәният сакчысы, озак еллар чын укытучы исемен йорткән Равилә Шекур кызы Тактамышева Мордовиянен Атюрьево районы Усть-Рахмановка (Аллагол) авылында 40 елдан артык татар теле һәм әдәбияты предметларын яратып укыта. Анын турында сүзсез. Равилә Шекур кызы Түбән Пишляй-Нижний Пишляй авылында туа һәм белем дә туган авылы топ мәктәбендә ала. Балачакта, мәктәп елларында, кон саен диярлек дуслары белән Стрельниково авылына йори; балаларны күрше авылдагы китапханә һәм матур урта мәктәп тә жәлеп итә. Икенче яктан, яна Чадово, тоньяк яктан Пичполонга һәм Клопинка авыллары урнашкан. Бу авыл балалары рус, мордва һәм татар телләрендә бер үк торле анлашканнар, бер хезмәт коллективы «Партизанский» (СХПК) совхозында яшәвчеләрне берләштергән. Шатлык та, бәла да - барысы да урта булган бу заманда. Остәвенә, Равилә Теркулованын әтисе - Шекур Хосәен улы (мәсәлән, медаль «За отвагу» да Хусанович дип тә язылган), Боек Ватан сугышы ветераны, блокадалы Ленинградны саклаучы, озак еллар Стрельниково авыл советы рәисе булып эшләгән. Халыкнын хормәтен яулаган Шекур абый, озак еллар үз авыл халкына гына түгел, күрше авыллардан килеп ярдәм сораганнарга - Клопинкалыларга, Пичеполонглыларга кинәш биргән, булдыра алган кадәр ярдәм иткән.

Һәм менә Теркуловлар гаиләсендә ин кечкенәсе (ә алар гаиләдә очәв - Рашит, Рашидә, Равилә) - Равилә Шекуровна, район мәгариф бүлегә юлнамасы буенча, Зубово-Поляна педагогия училищесына белем алырга бара. Бу матур яшьлек еллары, белем алу белән бергә, бүгенге колледж уку бинасын да тозергә ярдәм итү белән дә истәлекле язма героёбызга. Унышлы гына укуны тәмамлап, белгечлек дипломы алгач, Атюрьево районы Усть-Рахмановка авылында укытучы биографиясен башларга туры килә ана.

Р.Ш.Тактамышева, берничә ел башлангыч сыйныф укытучысы булып эшләп алгач, авыл балаларына туган тел - татар теле һәм татар әдәбияты предметларын укыта башлый. Үзе остәндә педагог күп эшли, ихластан тырыша, белемен камилләштерү максаты белән Казанга, Саранска белем күтәрү институтларына йори. Бар белемен, күнекмәләрен туплап, зур теләк белән якташларынын балаларына туган телнен матурлыгына соклана белергә, яратырга ойрәтә. Ә бит туган тел - коч, илһам чыганагы да ул. Равилә Шекуровна дәрәсләрендә балаларны туган телләрен кадрләргә һәм сакларга да ойрәтә. Анын тырыш хезмәте «Старший учитель» билгесе, Мордовия мәгариф министрлыгы грамоталары белән бүләкләнә. Равилә Шекур кызы Тактамышева укытучы исемен горур йортә.

- Равилә Шекуровна, туган телебезгә букадәр олы мөхәббәт орлыгын сезнен күнелгә кем чөчтә?

- Әтием, Шекур Хосәен улы, югарыда утырган лампаны аскарак тешереп, остәл тирәсенә

балаларын жыеп Габдулла Тукай, Шәриф Камалнын һәм башка татар әдәбияты классикларынын әсәрләрен укый иде, яттан шигырьләрен сойли торган иде. Ә әнием, Ханифә Сәләхетдин кызы, безгә милли ризык-ларны бик тәмле пешереп ашатты, безне дә пешерергә ойрәтте. Әнием матур жырлады, Габдулла Тукай шигыренә язган жырларга кадәр койләде; бик күп бәетләр белә торган иде, тик ятламаганбыз гына. Шунда, гаиләдә туган телгә мөхәббәт тәрбияләнгән дә инде, - диде әнгәмәдәшем. Хәзер бу авылда мәктәп юк инде, дәрәсләр дә юк, әмма күрше татар Тенеш авылында, Равилә Шәкүровнанын оендә, бүген дә татар теленә мөхәббәт саклана - татар классикларынын китап-лары, шул исәптән якташыбыз Абдурахман Абсаляммов романны кабат-кабат укыла. Тенештә - Татарское Тенишевода туган татар балалар язучысы Фәхрель-Ислам Агеевнын тормышы һәм ижат юлы һәрвакыт якташлары хәтерләрендә. «Татар теле һәм әдәбияты укытучысы Равилә Шекур кызы Тактамышева белән беренче очрашуда ук конбатыш Мордовиядә туып-үскән күренекле ша-гыйрьләр һәм прозаиклар турында бик күп кызыклы биографик мәгълүматларны теркәп булды. Ә яна экспедиция барышында, Равилә Шекуровнанын кунакчыл оендә, Нади Такташ, Абдурахман Әпсәләмовка һәм беренче татар балалар шагыйре Фәхрель-Ислам Агеевка багышланган видеога аерым сюжетлар да тошерелде, - ди Ренат Абянов белән Марат Сафаров чираттагы очрашуларынан сон. - Тәжрибәле укытучы, мәдәният сакчысы мәгълүматлары танылган якташ-ларынын ижатын кабул итүне, аларнын туган яклары белән элементсен чагылдыра; әлегә кадәр билгесез булган сюжетлар да тупланган». Сүземне дәвам иттереп, мин эше белән горурланырлык укытучы турында язам. Анын балалары да кече Ватаннынын горурлыгы. Равилә Шекуровна, тормыш иптәше Нуриман Сафиулла улы белән бергәләп, белемле, тәрбияле ике кыз – Светлана белән Голиягә югары белем биреп, милли рухта тәрбиялиләр. Әйтәп китәргә кирәк, аларнын берничә югары белеме бар. Фотодагы Светлана Нуриман кызы – Мәскәв мәгариф депортаментында хормәтле хезмәткәр, ә Голия Нуриман кызы (ул фотода юк) – яна форматтагы Мәскәв мәктәп-балалар бакчасында тырыш эше очен Россия мәгариф министр-лыгы грамотасы белән бүләкләнгән укытучы. Светлана Сабина белән Алинаны һәм Голия Самира исемле кыз балалар тәрбиләп үстерәләр. Равилә Шекур кызынын зур һәм тату гаиләсендә яшь буын да туган татар телен белә. Ул башта балаларын, аннары оныкларын классик татар әдәбияты әсәрләре, Атюрьево ягы татарларынын горәф-гадәтләре һәм фольклоры белән таныштыра, ойрәтә. Әбиләре ярдәме белән, оныклары татар йортынын эч-тәлегә, киёмнәре (мисал очен, 90-еллык көми шәле - фәйшуну да бар) моселман горәф-гадәтләре белән дә таныш. Жәй коннәрен авылда үткәреп, Мәскәүдән еш кына кайткан балалар һәм оныклар Тенеш тарихын дәвам итәләр. Фотода сулдан унга: Самира, Светлана Нуриман кызы, Алинә, Равилә Шекур кызы, күрше малае Ринат һәм Сабина.

Наилә НАСЫРОВА